

Achterhoek Raad

Technische vragen over concept Uitvoeringsplan 2024 van de VVD-fracties Achterhoek, via de heer M. Wijers

Aan : Achterhoek Raad
Van : Achterhoek Board
Datum : 7 december 2023
Agendapunt : 6

Vraag 1.

Op pagina 8 wordt vermeld dat de Regiekamer Landelijk Gebied niet is opgericht in verband met veranderende ruimtelijke rollen van het Rijk en van de provincie.

A. Kunt u een toelichting geven op deze wijziging?

Antwoord: De bedoeling van de regiekamer was destijds om verbinding en samenhang te organiseren in de complexe opgaven rondom de opgaven in het landelijk gebied. In die tijd werd gewerkt aan het NPLG, nog voordat het nieuwe kabinet aantrad. Toen het kabinet aantrad en het transitiefonds van ruim 24 miljard werd gevuld kreeg het thema ruimte veel meer aandacht. Sinds maart 2022 heeft het Rijk meerdere Tweede Kamerbrieven gepubliceerd rondom de ruimtelijke opgave, zoals de startnotitie NPLG (de 'stikstofbrief') van Minister Van der Wal, de RO-brief van Minister De Jonge en de brief met toekomstperspectief voor agrarische ondernemers van destijds Minister Staghouwer. Door deze ontwikkelingen hebben de provincies een andere rol gekregen, de provincie wordt gezien als regievoerder op de ruimtelijke opgave in Nederland. Daartoe moesten alle provincies een gebiedsprogramma bij het Rijk aanleveren voor het landelijk gebied op 1 juni 2023. De provincie besloot daartoe een bestuurlijk overleg VLGG op te richten die naast de 7 Achterhoekse gemeenten ook de Liemerse gemeenten en Lochem en Zutphen bevat. Dit BO-VLGG is gericht op het provinciaal programma VLGG. Later werd van de provincie ook een ruimtelijk voorstel voor alle ruimtelijke opgaven gevraagd. Om als Achterhoekse gemeenten en 3O samenwerking een goede inbreng te leveren in de breedte van dit ruimtelijk voorstel en de samenhang tussen de opgaven (VLGG, stikstof, energie, wonen, etc) is de Stuurgroep Ruimtelijk Perspectief Achterhoek hiervoor in de plaats gekomen. Deze stuurgroep heeft voor de provincie de rol van integrerende tafel.

B. Wie heeft door deze wijziging meer invloed en/of verantwoordelijkheid gekregen? Het Rijk of de provincie?

Antwoord: De wijziging van Regiekamer naar Stuurgroep RPA heeft geen invloed op deze rollen. Met deze wijziging kunnen we wel beter onze eigen rol vormgeven. Door de instelling van de Stuurgroep RPA/BIT, waaraan ook Waterschap Rijn en IJssel en de provincie deelnemen, is de betrokkenheid en invloed van de samenwerkende Achterhoekse gemeenten en 3O samenwerking op dit proces sterker geworden.

C. Welke gevolgen heeft de verkiezingsuitslag TK november 2023 hier op?

Antwoord: Gezien de huidige status van de kabinetsformatie is nog niet duidelijk in hoeverre het komende kabinetsbeleid invloed zal hebben op het Gelders landelijk gebied. De komende maanden wordt in het kader van het provinciale programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland gewerkt aan een ontwerp -VLGG waarin vastgelegd wordt op welke wijze de doelen voor natuur, stikstof, water en klimaat gehaald gaan worden. Vanaf 2024 zal duidelijk worden wat de invloed van het nieuwe kabinetsbeleid op de realisatie van deze doelen wordt.

D. Wat is de taak en verantwoordelijkheid van het Bestuurlijk Overleg - Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (= BO VLGG) voor de Achterhoek en Liemers? Op welke wijze is hierbij de participatie van inwoners , ondernemers , agrariërs en gemeenten georganiseerd?

Antwoord: Het BO- VLGG is op initiatief van de provincie ingesteld. Naast vertegenwoordiging van gemeenten en waterschap nemen daarin belangenorganisaties rond landbouw en natuur deel, zoals LNV. Het BO-VLGG is een overleg waarin de provincie partijen informeert en vraagt te reageren. Er ligt geen besluitvormende taak en verantwoordelijkheid bij dit overleg.

De provincie werkt op dit moment aan een participatieplan voor het VLGG. Het ontwerp- VLGG wordt begin 2024 ter visie gelegd. De provincie heeft ook een traject met inwoners voorzien.

Vraag 2.

Op pagina 23 staat bij nieuwbouw van woningen bij de acties : “ het realiseren van een regionaal projectbureau voor gemeentelijke beoordeling en ondersteuning bij kleine projecten “.

A. Wanneer wordt dit regionale projectbureau ingevoerd ?

Antwoord: De verwachting is dat er medio 2024 een loket voor kleine projecten geopend kan worden. Door de bestuurders die de thematafel vertegenwoordigen is akkoord gegeven op verdere verkenning. De aankomende twee maanden worden gebruikt om het initiatief in samenwerking met deelnemende gemeenten verder vorm te geven. Hierbij moet gedacht worden aan: bij welke taken kan dit loket ondersteunen? Welke gemeenten willen deelnemen? Welke structuur gebruiken we om het succes te vergroten?

B. Hoe ver staat het met de voorbereiding daar van?

Antwoord: Zie antwoord onder A.

C. Wat zijn kleine projecten ?

Antwoord: Omdat we in onze regio willen bouwen naar identiteit is er ook de behoefte om kleinere nieuwbouwplannen te realiseren. Een klein plan kost bijna net zoveel capaciteit als een groot plan. Om kleine plannen toch van de grond te laten komen, is daarop bij sommige gemeenten ondersteuning gewenst. Dit ook omdat kleine plannen niet altijd worden geïnitieerd door een doorgewinterde ontwikkelaar; extra begeleiding in de eerste fase kan het project (en daarmee de doorlooptijd) ten goede komen. Het maximaal aantal woningen zal de komende verkenningsfase ook duidelijk worden. Gedacht kan worden aan een bovengrens van 10 of 15 woningen.

Vraag 3.

De Achterhoek Board blijft zich inzetten om de doelen van de Visie 2030 te realiseren (pagina 6) .

Vraag : Zitten wij op schema ? Graag zo concreet mogelijk beantwoorden.

Antwoord: In de Achterhoek Monitor monitoren we vele ontwikkelingen waaronder ook meerdere doelen en streefwaarden van de Visie2030. Niet alles kunnen we al in beeld brengen, bovendien zijn beschikbare cijfers vaak van 2021 of 2022. Uit de monitor 2023/2024 blijkt dat onder meer dat:

- De uitgaande arbeidspendel is afgenomen met 5% in één jaar tijd. (streefwaarde 2030: afname van 10%)
- De arbeidsparticipatie is toegenomen tot 74,8% (streefwaarde 2030: 75%)
- De arbeidsproductiviteit toeneemt.

- Het aantal laadpalen fors is toegenomen, maar we lopen achter op de landelijke capaciteit. We rijden ook minder elektrisch
- De klanttevredenheid van het openbaar vervoer een wisselend beeld laat zien. De trein wordt beter gewaardeerd dan de bus.
- Over de periode 2010–2021 is de regionale CO2-uitstoot met 21 procent gedaald; landelijk was de daling 18 procent. (Streefwaarde 60% t.o.v. 1990)
- Het aandeel hernieuwbaar opgewekte duurzame energie in 2021 12,8% was (streefwaarde 2030: 40%)
- In 2021 had een kwart van de woningen in de Achterhoek zonnepanelen. In 2023 is dit aandeel sterk gestegen. Inmiddels heeft bijna een derde (32 procent) van de woningen in de regio zonnepanelen.
- Onze woningen nog achter blijven wat betreft energie-label niveau.
- De krapte-indicator voor de woningmarkt iets vooruit gaat maar nog niet gezond. 2,7 woningen terwijl voor een gezond markt 6-7 woningen geldt.
- De ervaren gezondheid helaas is afgenomen i.p.v. toegenomen. Dit is een landelijke trend,

De Achterhoek Monitor meet geen projectresultaten. Zodat niet alle streefwaarden hierin terug te vinden zijn. Denk bijvoorbeeld aan om- her en bijscholing via Opijver en de open innovatiecentra met kennis- en businessclusters.

Vraag 4.

De Achterhoek Board ziet voor zichzelf een actieve en integrerende rol bij de transformaties Zorg, Energie en Digitaal (pagina 7).

Vraag: Hoe ziet de Board dit? De kracht van de diverse thematafels is immers al om met de 3 O's actief en integraal te acteren. Waarom ook nog extra bemoeienis vanuit de Board?

Antwoord: De Board richt zich met deze thema's vooral op het bij elkaar brengen van wat er op de verschillende thematafels gebeurt. En soms gebeurt er op zo'n thema ook van alles buiten de thematafels. Zo is er bij netcongestie een sterke verbinding met de RES, het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek en de Achterhoekse inbreng in de provinciale Energy Board. De Board gaat daarbij niet op de stoel van de thematafels zitten maar neemt haar rol om samen met alle partners tot een goede analyse, strategie en aanpak te komen.

Vraag 5.

Op welke wijze worden diverse innovatiecentra (bijv, voor de bouw en het mkb) betrokken bij de doelstelling om in de periode tot 2030 de arbeidsproductiviteit in de maakindustrie en de agrarische sector te verhogen?

Antwoord: In ons 'open innovatiesysteem' bouwen wij met alle aangesloten innovatiecentra, projecten en de daarin actieve verbinders (zoals bijvoorbeeld de innovatiemakelaars) aan een economisch veerkrachtig bedrijfsleven. Een heel belangrijk onderdeel daarvan is de door u genoemde doelstelling van het verhogen van de arbeidsproductiviteit, allereerst in de maakindustrie en de agrarische sector. Maar het open innovatiesysteem beperkt zich niet tot deze twee sectoren, het groeit organisch mee met de economische verbindingen ('waardeketens') die er zijn in en buiten de Achterhoek. Dat betekent dat wanneer zich een innovatiecentrum voor de bouw ontwikkelt, dat via het open innovatiesysteem (dus via de verbindingen die we maken met al bestaande innovatiecentra, projecten en actieve verbinders in de Achterhoek) ook een rol zal spelen in het verhogen van de arbeidsproductiviteit.

Vraag 6.

Onderwijs en arbeidsmarkt.

Het 1000ste voucher van het talentenfonds Opijver is onlangs uitgereikt.

Vraag : Wat betekent dit?

Antwoord: Wat doet Opijver/Achterhoeks fonds voor talentontwikkeling

Opijver is het opleidingsfonds in de regio dat met middelen vanuit de vorige Regiodeal tot stand gekomen is. Inwoners uit de regio en werknemers werkzaam in de regio met een scholingsvraag ter verbetering van hun arbeidsmarktpositie, kunnen een appèl doen op het fonds. Met deze kandidaten wordt een gesprek aangegaan en wordt gekeken of men opgeleid wil/kan worden richting een kansrijk beroep voor de regio en of men al dan niet terug kan vallen op voorliggende voorzieningen (bijv. uitkering, werkgever of gelden uit sectorale opleidingsfondsen/O en O fondsen e.a.). Wanneer men niet terug kan vallen op voorliggende voorzieningen en opgeleid wil worden in de richting van een kansrijk beroep kan er een voucher toegekend worden.

Link naar website: <https://www.opijver.nl/> Doelstelling project:

Project heeft als doelstelling:

- Het bestrijden van de mismatch op de arbeidsmarkt
- Bevorderen van een leercultuur bij inwoners en werkgevers in de regio (LLO)
- Voorkomen van uitval op de arbeidsmarkt

Deze doelstelling wordt bereikt via:

- Laagdrempelige dienstverlening via één loket en
- Uitgifte 1200 vouchers in de periode 01-05-2020 t/m 01-05-2024.

Resultaten tot oktober 2023

2.400 totaal aantal aanmeldingen bij Opijver tot oktober 2023

63% van de aanmelders is ouder dan 35 jaar.

56% van de aanmelders is vrouw.

43% van de aanmelders is man.

70% van de kandidaten was niet bekend bij UWV of gemeenten.

Opleidingsrichting

29% Techniek

21% Zorg

10% Pedagogisch

1097 vouchers toegekend

(Beroepsbevolking Achterhoek 157.000 personen)

Betekenis

1000 inwoners/werknemers zijn geschoold richting kansrijke beroepen, die anders deze stap niet, of niet makkelijk genomen zouden hebben. De vouchers zijn een enorme stimulans waar het de bevordering van een leercultuur in de regio betreft ter bevordering van een toekomstbestendige beroepsbevolking waar het de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt betreft.

Vraag 7.

Circulaire Economie & Energietransitie.

Op welke wijze worden ondernemers en het onderwijs betrokken bij de transitie naar een circulaire economie en bio based bouwen ?

Antwoord: Als thematafel bepalen we met ondernemers, gemeenten en maatschappelijke partners, waaronder het onderwijs (Zone College en Graafschap College) de focus in de transitie. Ondernemers en onderwijs zijn betrokken in de uitwerking van projecten. Dat gebeurt bij het bespreken van de ideeën, door partijen met elkaar in contact te brengen en actief te betrekken in de uitwerking. De inbreng van ondernemers en/of onderwijs kan per project verschillen, afhankelijk van focus en activiteiten in een project. Bij het project Samen Biobased Bouwen zijn onder andere de HAN hogeschool en het Zone College betrokken. Doorlopend worden workshops georganiseerd om (maak-/bouw-)bedrijven te betrekken en actief kennis te delen.

.....